

e-ISSN 2310-323X

Ю Р И Д И Ч Н И Й Ж У Р Н А Л

ПРАВО УКРАЇНИ

Заснований у 1922 р.

Видається щомісячно

Передплатний індекс 74424
Свідоцтво про державну реєстрацію
Серія КВ № 23026-12866ПР

ISSN 1026-9932
DOI: 10.33498/Юу-2023-05

Адреса редакції
вул. Загорівська, 17–21
м. Київ, 04107, Україна
тел.: +380(44) 537-51-10

Головний редактор
доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України
ОЛЕКСАНДР СВЯТОЦЬКИЙ

Голова Редакційної ради
доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України
РУСЛАН СТЕФАНЧУК

Вебсайт: <http://www.pravoua.com.ua>
Імейл: editor.pravoua@gmail.com

Офіційна сторінка у мережі “Фейсбук”:
<https://www.facebook.com/pravoua.com.ua>

Юридичний журнал “Право України” внесено до:

Переліку наукових фахових видань України з юридичних спеціальностей
(наказ Міністерства освіти і науки України від 14 травня 2020 р. № 627)

Бази даних періодичних видань *Ulrichsweb (Ulrich's Periodicals Directory)* (США)
(з 2002 р.)

Міжнародної наукометричної бази даних *EBSCO Publishing, Inc.* (США)
(Ліцензійні угоди від 16 травня 2013 р. та 1 травня 2015 р.)

Міжнародної наукометричної бази даних *Index Copernicus International* (Польща)
(з 2014 р.)

Міжнародної наукометричної бази даних *HeinOnline* (США)
(Ліцензійна угода від 11 січня 2016 р.)

Бази даних періодичних видань з гуманітарних і соціальних наук *ERIH PLUS*
(*European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences*) (Норвегія).
(з 2020 р.)

ВИДАВЕЦЬ

© Юридичне видавництво “Право України”

РАДА ПОЧЕСНИХ ЧЛЕНІВ *HONORIS CAUSA*

Співголови Ради

Юрій Шемшученко, д. юрид. наук, проф., акад. НАН України, акад. НАПрН України; Вільям Е. Батлер (WILLIAM E. BUTLER), Doctor of Law (LL.D.), Prof., Foreign Member of NAS of Ukraine, NALS of Ukraine (USA)

Члени Ради

Вячеслав Борисов, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Володимир Денисов, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Анатолій Довгерт, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Микола Козюбра, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Вячеслав Комаров, к. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Олександр Костенко, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Олександр Крупчан, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Василь Нор, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Петро Рабінович, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Анатолій Селіванов, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Василь Сіренко, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАН України, акад. НАПрН України; Майдан Сулейменов, д. юрид. наук, проф., акад. НАН Республіки Казахстан; Олексій Ющик, д. юрид. наук, проф.

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Руслан Стефанчук (голова), д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Олександр Святоцький (головний редактор), д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Олег Посикалюк (перш. заст. головного редактора), к. юрид. наук, доц.; Тетяна Коломоєць (заст. головного редактора), д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Вікторія Резнікова (заст. головного редактора), д. юрид. наук, проф.; Наталя Антонюк, к. юрид. наук, доц.; Ольга Бакалінська, д. юрид. наук, проф.; Крістіан фон Бар (CHRISTIAN VON BAR), Dr. Dr. h.c. mult., Prof., FBA (Germany); Юрій Барабаш, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Євген Бараш, д. юрид. наук, проф.; Олександр Батанов, д. юрид. наук, проф.; Юрій Баулін, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Володимир Бевзенко, д. юрид. наук, проф.; Олександр Брьостл (OLEXANDER BRÖSTL), Dr. jur., Prof. (Slovakia); Тетяна Вільчик, д. юрид. наук, проф.; Юрій Галаєвський, засл. юрист України; Марсело Галуппо (MARCELO GALUPPO), Ph.D. in Law, Prof. (Brazil); Анатолій Гетьман, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Сергій Головатий, д. юрид. наук, чл.-кор. НАПрН України; Оксана Грищук, д. юрид. наук, проф.; Дмитро Гудима, к. юрид. наук, доц.; Борис Гулько, засл. юрист України; Олександр Дроздов, д. юрид. наук, проф.; Володимир Єрмоленко, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Володимир Журавель, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН

України; ДМИТРО ЗАДИХАЙЛО, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; ВОЛОДИМИР ЗУБАР, к. юрид. наук, доц.; АЛІЄВ АМІР ІБРАГІМ, д. юрид. наук, проф. (Азербайджан); ОКСАНА КАПЛІНА, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; ІГОР КАРАМАН, доктор права; НІНА КАРПАЧОВА, к. юрид. наук, проф.; ОЛЕНА КІБЕНКО, д. юрид. наук, доц.; ОЛЕКСАНДРА КОЛОГОЙДА, д. юрид. наук, проф.; ТЕТЯНА КОМАРОВА, д. юрид. наук, проф.; ТЕТЯНА КОРНЯКОВА, д. юрид. наук, проф.; ОЛЕКСІЙ КОТ, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; ОЛЕНА КОХАНОВСЬКА, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; СТАНІСЛАВ КРАВЧЕНКО, к. юрид. наук; ВАСИЛЬ КРАТ, к. юрид. наук, доц.; ОЛЕКСІЙ КРЕСІН, д. юрид. наук, проф.; СТЕПАН КУБІВ, д. економ. наук, доц.; НАТАЛІЯ КУЗНЕЦОВА, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; ПАВЛО КУЛИНИЧ, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; МИКОЛА КУЧЕРЯВЕНКО, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; ІРИНА КУЯН, д. юрид. наук, старш. наук. співроб.; ДМИТРО ЛУВІНЕЦЬ, д. філософії; ДМИТРО ЛУК'ЯНОВ, д. юрид. наук, доц., чл.-кор. НАПрН України; ДМИТРО ЛУСПЕНИК, к. юрид. наук, доц.; ПАВЛО ЛЮБЧЕНКО, д. юрид. наук, проф.; РОМАН МАЙДАНИК, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; СЕРГІЙ МАКСИМОВ, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; СЕРГІЙ МІНЧЕНКО, д. юрид. наук, старш. наук. співроб.; АНАТОЛІЙ МІРОШНИЧЕНКО, д. юрид. наук, проф.; ВІРА МИХАЙЛЕНКО, к. юрид. наук; ЛІДІЯ МОСКВИЧ, д. юрид. наук, проф.; АНАТОЛІЙ МУЗИКА, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; ВОЛОДИМИР НОСІК, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; НАТАЛІЯ ОНЩЕНКО, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; НАТАЛІЯ ПАРХОМЕНКО, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; ПЕТРО ПАЦУРКІВСЬКИЙ, д. юрид. наук, проф.; ОЛЕКСАНДР ПЕТРИШИН, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; РОМАН ПЕТРОВ, д. юрид. наук, проф.; ПИЛИП ПИЛИПЕНКО, д. юрид. наук, проф.; МИКОЛА ПОГОРЕЦЬКИЙ, д. юрид. наук, проф.; СЕРГІЙ ПОГРІБНИЙ, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; ОЛЕГ ПОДЦЕРКОВНИЙ, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; БОРИС ПОЛЯКОВ, д. юрид. наук, проф.; ЮРІЙ ПРИТИКА, д. юрид. наук, проф.; ОЛЕКСАНДР ПРОКОПЕНКО, к. юрид. наук; ЛАРИСА РОГАЧ, к. юрид. наук; МИХАЙЛО САВЧИН, д. юрид. наук, проф.; ІРИНА СЕНЮТА, д. юрид. наук, проф.; СВИТЛАНА СЕРЬОГІНА, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; ОЛЕКСАНДР СКРИПНЮК, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; КСЕНІЯ СМІРНОВА, д. юрид. наук, проф.; МИХАЙЛО СМОКОВИЧ, д. юрид. наук; ІННА СПАСИБО-ФАТЄЄВА, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; МАРИНА СТЕФАНЧУК, д. юрид. наук; МИКОЛА СТЕФАНЧУК, д. юрид. наук, доц.; ХІРОХІДЕ ТАКІКАВА (HIRONIDE TAKIKAWA), Prof. (Japan); МИХАЙЛО ТЕПЛОК, д. юрид. наук, чл.-кор. НАПрН України; ОЛЕГ ТКАЧУК, д. юрид. наук, доц.; ВЯЧЕСЛАВ ТРУБА, д. юрид. наук, проф.; ВІТАЛІЙ УРКЕВИЧ, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; СПИРИДОН ФЛОГАІТІС (SPYRIDON FLOGAITIS), Ph.D.

РАДА КОЛЕКТИВНИХ ЧЛЕНІВ, ПАРТНЕРИ

in Law, Prof. (Greece); СВИТЛАНА ФУРСА, д. юрид. наук, проф.; ЄВГЕН ХАРИТОНОВ, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; СЕРГІЙ ХАРИТОНОВ, д. юрид. наук, проф.; НАТАЛІЯ ХУТОРЯН, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; ОЛЕКСАНДР ЧИРИЧ (OLEKSANDR CIRIC), Doctor of Law, Prof. (Serbia); ЮРІЙ ЧУМАК, к. юрид. наук.; ВАЛЕРІЙ ШЕПТЬКО, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; МИХАЙЛО ШУМИЛО, д. юрид. наук, старш. наук. співроб.; ОКСАНА ЩЕРБАНИУК, д. юрид. наук, проф.; ЯЧІКО ЯМАДА (YASHIKO YAMADA), Prof. (Japan); ОЛЕКСАНДРА ЯНОВСЬКА, д. юрид. наук, проф.

РАДА КОЛЕКТИВНИХ ЧЛЕНІВ

Національна академія правових наук України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого; Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ; Донецький національний університет імені Василя Стуса; Національний університет “Києво-Могилянська академія”; Національний університет “Острозька академія”; НТУУ “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”; Одеський державний університет внутрішніх справ; Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника; Ужгородський національний університет; Харківський національний університет внутрішніх справ; Юридична фірма “Юрлайн”.

ЗМІСТ

Актуальна тема номера:
“ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ:

ПОГЛЯД КРИЗЬ ПРИЗМУ НАЦІОНАЛЬНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА”

НАТАЛІЯ АНТОНЮК
ВСТУП ДО АКТУАЛЬНОЇ ТЕМИ 9

I. Воєнні злочини:

екскурс у національне та міжнародне кримінальне право

ОЛЕКСАНДР ВОДЯННИКОВ
Злочин проти миру в міжнародному праві
і в кримінальному праві України 12

НАТАЛІЯ АНТОНЮК
Контекстуальний елемент воєнних злочинів:
зміст і необхідність встановлення 30

ВЯЧЕСЛАВ НАВРОЦЬКИЙ
Про так званій “іmunітет комбатанта” 39

НАТАЛІЯ ОРЛОВСЬКА, ЮЛІЯ СТЕПАНОВА
Воєнні злочини: концептуальні підходи
у законодавстві США та України 55

II. Порушення законів та звичаїв війни: відповіді на найдискусійніші питання

МИКОЛА ХАВРОНЮК
Міжнародні договори в розумінні ст. 438
Кримінального кодексу України 66

ІРИНА ГЛОВЮК
Кримінальне провадження щодо воєнних злочинів:
виклики та відповіді 85

НАТАЛІЯ АНТОНЮК, МИКОЛА МАЗУР
“Інші порушення законів та звичаїв війни”
(проблеми тлумачення та застосування ст. 438
Кримінального кодексу України) 101

ЗОЯ ЗАГІНЕЙ-ЗАБОЛОТЕНКО, ОЛЕКСАНДР ГЛАДУН
Порушення законів та звичаїв війни
(ст. 438 Кримінального кодексу України):
особливості кваліфікації з урахуванням контекстуальних обставин ... 117

Висновки та рекомендації з актуальної теми 133

ВИБРАНА БІБЛІОГРАФІЯ З АКТУАЛЬНОЇ ТЕМИ:
“Воєнні злочини: погляд крізь призму національного
кримінального права” 141

ПРАВО УКРАЇНИ • 2023 • № 5 • 5-6

ЗМІСТ

ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВОЗНАВСТВО

Родіон Поляков
Порівняльно-правовий аналіз Типового закону Юнсітрал
про транскордонну неспроможність 1997 р. із регламентами ЄС 2000
та 2015 рр. про процедури неспроможності
як основоположних міжнародних джерел регулювання процедури
транскордонної неспроможності 143

ЮРИДИЧНА ОСВІТА

Ольга Балинська, Ольга Барабаш
Реалізація інклюзивної освіти у закладах вищої освіти
в Україні в умовах цифрової трансформації 165

РЕЦЕНЗІЇ

Наталія Крестовська
Переосмислення історичних витоків українського
конституціоналізму в умовах сучасних викликів
(рецензія на монографію “Український конституціоналізм:
історія становлення та перспективи розвитку”
за загальною редакцією В. Л. Скрипника) 189

ДОКТРИНА У СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ

Відповідальними за акт агресії можуть бути особи,
що формально не займають будь-яких державних посад,
однак при цьому спроможні здійснювати контроль
та керувати військово-політичною діяльністю держави
на найвищому рівні 194

TABLE OF CONTENTS

Central Topic of the Issue:
“WAR CRIMES: LOOKING THROUGH THE PRISM
OF NATIONAL CRIMINAL LAW”

NATALIA ANTONIUK INTRODUCTION TO THE CENTRAL TOPIC	9
<i>I. War Crimes: an Excursus on National and International Criminal Law</i>	
OLEKSANDR VODIANNIKOV Crime Against Peace in International Law and Criminal Law of Ukraine	12
NATALIA ANTONIUK Contextual Element of War Crimes: Content and Necessity of Ascertainment	30
VYACHESLAV NAVROTSKYI About the So-Called “Combatant Immunity”	39
NATALYA ORLOVSKA, YULIA STEPANOVA War Crimes: Conceptual Approaches in the United States and Ukrainian Legislation	55
<i>II. Violations of the Laws or Customs of War: Answers to the Most Controversial Questions</i>	
MYKOLA KHAVRONIUK International Agreements Within the Understanding of Article 438 of the Criminal Code of Ukraine	66
IRYNA HLOVIUK Criminal Proceedings for War Crimes: Challenges and Answers	85
NATALIA ANTONIUK, MYKOLA MAZUR “Other Violations of the Laws and Customs of War” (Problems of Interpretation and Application of Article 438 of the Criminal Code of Ukraine)	101
ZOIA ZAHYNEI-ZABOLOTENKO, OLEKSANDR HLADUN Violation of Laws and Customs of War (Article 438 of the Criminal Code of Ukraine): Peculiarities of Crime Qualification Taking into Account Contextual Circumstances	117
CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS ON THE CENTRAL TOPIC	133
SELECTED BIBLIOGRAPHY ON THE CENTRAL TOPIC: “War Crimes: Looking Through the Prism of National Criminal Law”	141

TABLE OF CONTENTS

COMPARATIVE LAW

RODION POLIAKOV

A Comparative Legal Analysis of the UNCITRAL Model Law 1997
on Cross-Border Insolvency with the EU Regulations of 2000
and 2015 on Insolvency Proceedings as the Essential International
Legal Sources for the Regulation of Cross-Border
Insolvency Proceedings 143

LEGAL EDUCATION

OLHA BALYNSKA, OLHA BARABASH

Implementation of Inclusive Education in Institutions of Higher Education
in Ukraine Under the Conditions of Digital Transformation 165

REVIEWS

NATALIA KRESTOVSKA

Reinterpretation of the Historical Origins of Ukrainian
Constitutionalism in the Context of Modern Challenges
(Review of the Monograph “Ukrainian Constitutionalism:
History of Origin and Development Prospects”
Edited by V. L. Skrypnyk)..... 189

DOCTRINE IN CASE LAW

Persons Who Do Not Officially Hold Any Government Positions,
but at the Same Time are Able to Control Over or to Direct the Political
or Military Action of a State at the Highest Level,
shall Be Criminally Responsible for an Act of Aggression. 194

www.pravolia.com.ua

Central Topic of the Next Issue:
“HUMAN RIGHTS IN UKRAINE: MODERN CHALLENGES”

ПРАВО

